II

(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění není povinné)

ROZHODNUTÍ

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 28. ledna 2009

o podpoře formou založení vyrovnávacího fondu v rámci organizace trhu s elektřinou prováděné Lucemburskem (C 43/02 (ex NN 75/01))

(oznámeno pod číslem K(2009) 230)

(Pouze francouzské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2009/476/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co byly zúčastněné strany vyzvány, aby předložily připomínky v souladu s výše uvedenými ustanoveními [1] a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

(1) Dopisem ze dne 2. července 2001, zaevidovaným dne 16. července 2001 pod číslem N 475/01, oznámilo Lucembursko Komisi založení vyrovnávacího fondu podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy v rámci organizace trhu s elektřinou. Oznámené opatření však bylo ve skutečnosti zavedeno od 1. ledna 2001. Komise tudíž usoudila, že opatření nelze považovat za návrh podpory ve smyslu čl. 88 odst. 3 Smlouvy, a zanesla je dne 30. července 2001 do seznamu neohlášených podpor pod číslem NN 75/01.

(2) Po korespondenci s lucemburskými úřady oznámila Komise dopisem ze dne 5. června 2002 Lucembursku rozhodnutí o zahájení řízení proti tomuto opatření podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy. Vyzvala rovněž Lucembursko, aby předložilo připomínky a poskytlo ve lhůtě jednoho měsíce od data obdržení dopisu veškeré informace, potřebné pro posouzení opatření.

(3) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* [2]. Komise vyzvala zúčastněné strany k předložení připomínek k dotčenému opatření.

(4) Dopisem ze dne 22. července 2002, zaevidovaným dne 26. července 2002, žádalo Lucembursko o dodatečnou lhůtu pro předání připomínek, kterou Komise poskytla dopisem ze dne 30. července 2002 a stanovila ji na 5. září 2002.

(5) Nizozemsko předalo Komisi své připomínky k dotčenému opatření faxem ze dne 4. prosince 2002, zaevidovaným téhož dne. Komise předala dopis Nizozemska Lucembursku dopisem ze dne 18. února 2003 a vyzvala je, aby jí předalo své připomínky ve lhůtě jednoho měsíce. Po písemné upomínce ze dne 16. května 2003 obdržela Komise od Lucemburska faxovou žádost ze dne 28. května 2003, zaevidovanou téhož dne, o prodloužení lhůty pro odpověď.

[1] Úř. věst. C 255, 23.10.2002, s. 15.

[2] Viz poznámka pod čarou 1.

(6) Lucembursko dopisem ze dne 4. června 2003, zaevidovaným dne 5. června 2003, předalo Komisi své připomínky k dopisu Komise ze dne 5. června 2002 a současně k připomínkám Nizozemska. Lucembursko předalo doplňující údaje dopisem ze dne 3. května 2004, zaevidovaným dne 13. května 2004.

(7) Dne 25. ledna 2005 se konalo pracovní zasedání Lucemburska a Komise.

(8) Dopisem ze dne 31. března 2005 žádala Komise Lucembursko o informace. Komise obdržela odpověď Lucemburska dopisem ze dne 20. dubna, zaevidovaným dne 27. dubna, a dopisem ze dne 20. května 2005, zaevidovaným dne 1. června 2005.

(9) Dopisem ze dne 22. června 2005 žádala Komise Lucembursko o doplňující informace. Lucembursko dopisem ze dne 22. listopadu 2005, zaevidovaným dne 23. listopadu 2005, žádalo o dodatečnou lhůtu pro předání odpovědi, kterou Komise dopisem ze dne 5. prosince 2005 stanovila na 31. ledna 2006. Komise obdržela odpověď Lucemburska dopisy ze dne 31. ledna 2006, zaevidovanými dne 3. února 2006.

(10) Dopisem ze dne 27. března 2006 žádala Komise Lucembursko o doplňující informace. Komise obdržela odpověď Lucemburska dopisem ze dne 11. dubna 2006, zaevidovaným dne 18. dubna 2006.

(11) Dne 12. prosince 2006 se konalo pracovní zasedání Lucemburska a Komise.

(12) Dopisem ze dne 21. listopadu 2007 žádala Komise Lucembursko o doplňující informace. Lucembursko dopisem ze dne 6. prosince 2007, zaevidovaným dne 10. prosince 2007, žádalo o dodatečnou lhůtu pro předání odpovědi, kterou Komise dopisem ze dne 14. prosince 2007 stanovila na 17. ledna 2008. Komise obdržela odpověď Lucemburska dopisem ze dne 28. ledna 2008, zaevidovaným 30. ledna 2008.

(13) Dne 27. února 2008 se konalo pracovní zasedání Lucemburska a Komise.

(14) Komise obdržela od Lucemburska doplňující údaje dopisem ze dne 19. června 2008, zaevidovaným dne 20. června 2008, a dopisem, zaevidovaným dne 12. září 2008.

2. POPIS

2.1 Legislativní rámec vyrovnávacího mechanismu

2.1.1 *Nařízení velkovévodství (règlement grand-ducal - dále jen „RGD“) ze dne 30. května 1994 a proces liberalizace trhu s elektřinou*

(15) RGD ze dne 30. května 1994 ([3]) o výrobě elektrické energie založené na obnovitelných energiích nebo kombinované výrobě tepla a elektřiny (dále jen „zelená elektřina“) ukládá povinnost odkupů této zelené energie od společnosti Cegedel, která byla v té době jediným hlavním koncesionářem elektrické sítě v Lucembursku. Režim se týká výroby elektřiny z vodní, větrné a fotovoltaické energie, z bioplynu a z biomasy, a kombinované výroby tepla a elektřiny.

(16) Článek 1 RGD z roku 1994 stanoví, že „dostupná množství elektřiny, pocházející z vlastní výroby založené na obnovitelných energiích nebo kombinované výrobě tepla a elektřiny, odebere na žádost vlastního výrobce velkovévodství ve prospěch veřejné sítě“. RGD z roku 1994 rovněž stanoví cenu této zelené elektřiny nad úrovní ceny elektřiny vyráběné obvyklým způsobem. Výkupní ceny zelené elektřiny byly v průběhu doby upraveny zejména prostřednictvím RGD ze dne 14. října 2005 ([4]). Ceny platné k 1. lednu 2008 stanovilo RGD ze dne 8. února 2008 ([5]) o výrobě elektřiny založené na obnovitelných energetických zdrojích.

(17) Lucembursko odhadovalo, že se v roce 2000 povinnost odkupu podle RGD z roku 1994 týkala výroby v objemu 112 GWh ([6]) a že tato množství byla nakupována za průměrnou cenu, jež byla zhruba trojnásobkem ceny stanovené v dlouhodobých smlouvách o dodávkách uzavřených společností Cegedel. Podle lucemburských úřadů z toho vyplývají dodatečné náklady ve výši 275 milionů LUF, tedy 6,8 milionu EUR.

(18) Po otevření odvětví elektřiny konkurenci zákonem ze dne 24. července 2000 ([7]) se povinnost odkupu rozšířila na všechny distributory působící v Lucembursku. V roce 2001 jich bylo třináct, z nichž distributoři Cegedel jako hlavní a Sotel jako druhý zásobovali hutnické provozy na jihu země a místní distributory. Tak ve skutečnosti Cegetel sama nakupovala největší množství zelené elektřiny vyráběné v Lucembursku.

([3]) *Memoriál* A č. 62, 12.7.1994, s. 1140.
([4]) RGD ze dne 14. října 2005 1) o dodávkách elektrické energie založené na obnovitelných energiích a 2) novelizující RGD ze dne 30. května 1994 o výrobě elektrické energie založené na obnovitelných energiích nebo kombinované výrobě tepla a elektřiny, jakož i RGD ze dne 22. května 2001 o založení vyrovnávacího fondu v rámci organizace trhu s elektřinou (*Memoriál* A č. 181, 14.11.2005, s. 2948).
([5]) *Memoriál* A č. 16, 12.2.2008, s. 260.
([6]) Podle Lucemburska činila celková spotřeba elektřiny v roce 2000 5 650 GWh.
([7]) *Memoriál* A č. 79, 21.8.2000, s. 1896.

2.1.2 *RGD ze dne 22. května 2001*

(19) Za účelem spravedlivého rozdělení nákladů spojených s povinností odkupu zelené elektřiny mezi distributory rozhodlo Lucembursko o zavedení vyrovnávacího mechanismu prostřednictvím RGD ze dne 22. května 2001 ([8]) o založení vyrovnávacího fondu v rámci organizace trhu s elektřinou. Ve skutečnosti začal vyrovnávací fond fungovat od 1. ledna 2001.

(20) Podle článku 21 RGD ze dne 22. května 2001 je každý lucemburský distributor elektřiny oprávněn vybírat od svých konečných odběratelů příspěvek na vyrovnávací fond. Příspěvek je úměrný spotřebě elektřiny koncového odběratele. Kromě toho mechanismus vyrovnávacího fondu umožňuje rozložení nákladů spojených s povinností odkupu zelené elektřiny mezi všechny zákazníky distributora. Výši příspěvků stát každoročně stanoví tak, aby příjmy fondu nepřesahovaly dodatečné náklady spojené s odkupem zelené elektřiny. Z článku 13 RGD ze dne 22. května 2001 vyplývá, že velcí spotřebitelé elektřiny ([9]) jsou osvobozeni od placení tohoto příspěvku až do 31. prosince 2005 ([10]). Podle lucemburských úřadů se toto osvobození týká asi padesáti velkých spotřebitelů, zejména v chemickém a hutním průmyslu.

(21) Podle článku 23 RGD ze dne 22. května 2001 byl tedy na rok 2001 stanoven příspěvek pro všechny odběratele, kteří od poplatku nejsou osvobozeni, na 2,73 EUR/MWh.

2.1.3 *RGD ze dne 9. prosince 2005*

(22) Po bilaterálních jednáních s Komisí, RGD ze dne 9. prosince 2005 ([11]), které nabylo účinnosti dne 1. ledna 2006, novelizovalo RGD ze dne 22. května 2001. Zrušilo zejména osvobození velkých spotřebitelů elektřiny od příspěvku a místo něho zavedlo tři kategorie odběratelů, odpovídající třem různým výším příspěvku ([12]):

— kategorie A zahrnuje odběratele, jejichž měřiče vykazují roční spotřebu elektřiny nejvýše 25 MWh. Příspěvky spotřebitelů kategorie A byly pro rok 2007 stanoveny na 7,00 EUR/MWh,

— kategorie B zahrnuje odběratele, jejichž měřiče vykazují roční spotřebu elektřiny vyšší než 25 MWh, kromě měřičů zařazených do kategorie C. Příspěvky spotřebitelů kategorie B byly pro rok 2007 stanoveny na 2,70 EUR/MWh,

— kategorie C se týká odběratelů kategorie B, kteří se navíc „musí zavázat k podstatnému zlepšování své celkové energetické účinnosti prostřednictvím dohody mezi vládou a dotyčným podnikem […] Dohoda bude obsahovat sankční doložku pro případ nedodržení závazků“ ([13]). Dohody vyprší ke dni 31. ledna 2008. Příspěvky spotřebitelů kategorie C byly pro rok 2007 stanoveny na 0,75 EUR/MWh.

2.1.4 *Ustanovení platná od 1. ledna 2009*

(23) Lucemburské úřady se zavázaly, že nahradí RGD ze dne 9. prosince 2005 novým RGD, dosud nevydaným, s plánovanou účinností od 1. ledna 2009. Podle lucemburských úřadů nové RGD stanoví, že distributoři mohou vybírat příspěvek na náklady na zelenou elektřinu od svých konečných odběratelů. Výše tohoto příspěvku tedy již není stanovena státem, nýbrž je ponechána na zvážení distributorů.

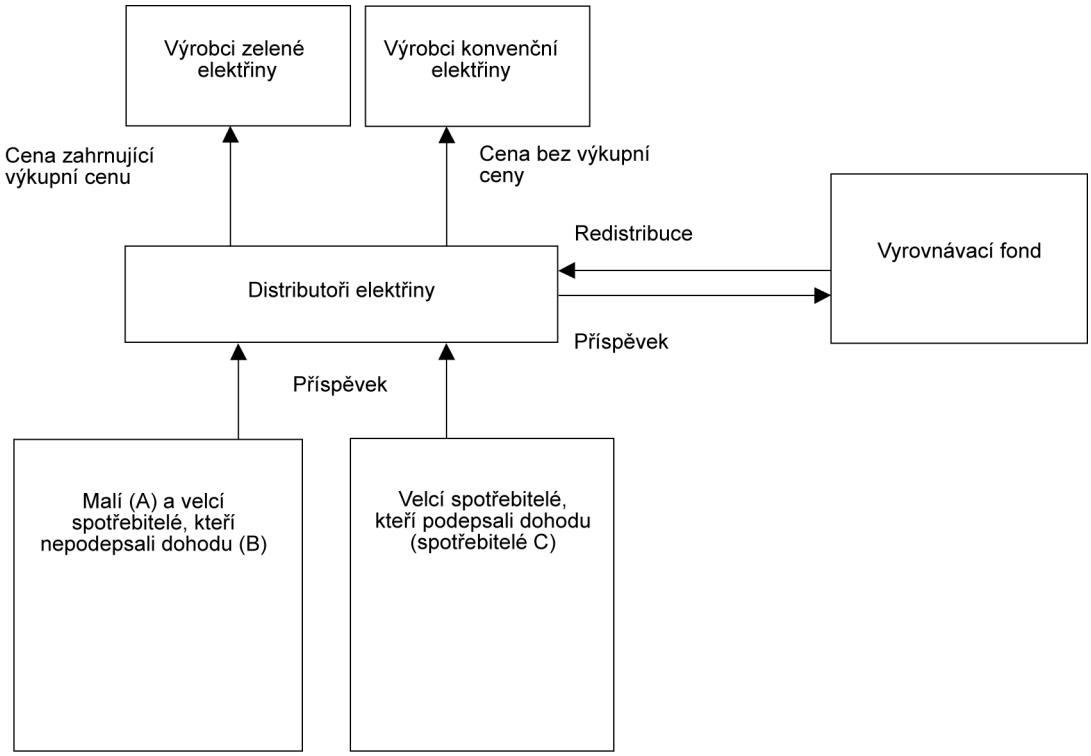
2.2 **Fungování vyrovnávacího mechanismu**

(24) RGD ze dne 22. května 2001 a ze dne 9. prosince 2005 prakticky stanoví, že hlavní lucemburský distributor Cegedel, jehož kapitál je z větší části soukromý, musí nakupovat veškerou zelenou elektřinu vyrobenou v Lucembursku za státem stanovenou cenu. Tento odkup provádí vlastním jménem nebo jménem dalších distributorů, kteří uzavřeli s výrobci zelené elektřiny smlouvy o dodávkách. Hlavní distributor poté prodá zelenou elektřinu svým konkurentům v závislosti na jejich tržních podílech na lucemburském trhu a za prodejní cenu stanovenou státem na základě tržní ceny elektřiny zjištěné v předchozím roce. Dodatečné náklady na zelenou elektřinu odpovídají rozdílu mezi státem stanovenou cenou odkupu zelené elektřiny od výrobců (výkupní cena) a státem stanovenou cenou, za kterou je tato elektřina prodána dalším distributorům. Všichni distributoři měsíčně podávají zprávy o odkupu zelené elektřiny lucemburskému energetickému regulátorovi, Lucemburskému regulačnímu úřadu (Institut Luxembourgeois de Régulation, dále jen „ILR“). Na konci roku provádí regulátor vyrovnání mezi distributory: jestliže podíl zelené elektřiny vyrobené v Lucembursku a nakoupené distributorem je větší než jeho podíl na trhu s elektřinou, obdrží vyrovnání z fondu; jestliže jeho podíl nakoupené zelené elektřiny je naopak menší než jeho podíl na vnitrostátním trhu, musí

([8]) *Memoriál* A č. 70, 19.6.2001, s. 1407.
([9]) Velkými spotřebiteli elektřiny jsou podniky připojené k elektrické síti o napětí vyšším než 65 kV.
([10]) Podle článku 14 RGD ze dne 22. května 2001 by se však počet osvobozených od poplatku mohl před 1. lednem 2006 snížit, pokud by se měl povinný příspěvek odběratelů do vyrovnávacího fondu zvýšit ve finančním roce 2002 a 2003 o více než 50 %.
([11]) *Memoriál* A č. 203, 16.12.2005, s. 3256.
([12]) Článek 1 RGD ze dne 9. prosince 2005, jímž se mění článek 21 RGD ze dne 22. května 2001.
([13]) RGD ze dne 9. prosince 2005, článek 1.

do fondu odvést odpovídající příspěvek. Cílem vyrovnávacího fondu je tedy zajistit, aby každý distributor působící v Lucembursku nakoupil podíl zelené elektřiny vyrobené v Lucembursku, rovnající se jeho podílu na vnitrostátním trhu.

(25) Níže uvedené schéma popisuje fungování vyrovnávacího fondu, platné do 31. prosince 2008.

3. DŮVODY, KTERÉ VEDLY K ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ

(26) V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení Komise usoudila, že vyrovnávací mechanismus zřejmě představuje státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy ([14]).

(27) Opatření zvýhodňuje výrobce zelené elektřiny, kteří nakonec těží z vyrovnávacího fondu. Kromě toho osvobození od příspěvku s účinností až do 31. prosince 2005 zvýhodňuje podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, oproti ostatním podnikům, které musí přispívat do vyrovnávacího fondu. Naopak distributoři nemají žádnou výhodu, neboť vystupují pouze jako prostředníci při výběru příspěvků od konečných odběratelů a nakonec vyplácených výrobcům zelené elektřiny.

(28) Tato výhoda je poskytována prostřednictvím státních prostředků, a to nikoli z důvodu zavedení povinného odkupu zelené elektřiny, nýbrž z důvodu založení vyrovnávacího fondu. Fond byl totiž založen státem a je financován systémem povinných příspěvků kontrolovaných státem.

(29) Opatření je selektivní, neboť zvýhodňuje pouze určité podniky nebo určité činnosti, zejména výrobce zelené elektřiny oproti ostatním výrobcům elektřiny a podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, oproti ostatním podnikům odebírajícím elektřinu.

(30) Nakonec může poskytnutí výhody výrobcům zelené elektřiny narušit obchod s elektřinou uvnitř Společenství a způsobit narušení hospodářské soutěže. Totéž platí i v případě poskytnutí výhody podnikům, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny a působí v různých odvětvích ekonomiky.

([14]) Viz body 14 až 19 rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení (Úř. věst. C 255, 23.10.2002, s. 15).

(31) Komise dále posoudila slučitelnost vyrovnávacího mechanismu se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy z hlediska pokynů Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí z roku 2001 (dále jen „pokyny z roku 2001“) ([15]). Vyjádřila následující pochybnosti na toto téma.

(32) Za prvé Komise usoudila, že podpory ve prospěch výrobců zelené elektřiny zřejmě nesplňují podmínky následujících ustanovení pokynů z roku 2001:

— systém nezaručuje, že se podpory omezí na dodatečné náklady mezi výrobní a tržní cenou dotčené elektřiny. Neomezuje provozní podpory na dobu nezbytnou pro amortizaci zařízení. Rovněž nepřihlíží k případným investičním podporám výrobcům na jejich zařízení, jako je například ekologický bonus v Lucembursku ([16]) (bod E.3.3.1 pokynů z roku 2001),

— systém nepočítá s tržním mechanismem, jako jsou například zelené certifikáty (bod E.3.3.2 pokynů z roku 2001),

— provozní podpory nejsou vypočítávány na základě uspořených vnějších nákladů (bod E.3.3.3 pokynů z roku 2001),

— provozní podpory nejsou omezeny na 5 let, nejsou degresivní a jejich míra není omezena na 50 % dodatečných nákladů (bod E.3.3.4 pokynů z roku 2001).

(33) Za druhé Komise usoudila, že osvobození podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, od příspěvků zřejmě nesplňuje kritéria pokynů z roku 2001: podniky osvobozené od příspěvků se nezavázaly k dosažení cílů ochrany životního prostředí ([17]); nejsou povinny platit podstatnou část daně ([18]); osvobození nejsou degresivní ve smyslu pokynů z roku 2001 a jejich míra není omezena na 50 % ([19]).

(34) Nakonec si Komise položila otázku slučitelnosti opatření s články 25 a 90 Smlouvy. Vyrovnávací mechanismus totiž nepočítá s osvobozením od příspěvku u dovážené elektřiny ani s osvobozením od vývozní daně. Tímto opatřením se nakonec poskytuje výhoda pouze vnitrostátním výrobcům zelené elektřiny. Dovážená elektřina je tudíž zdaněna, aniž může nakonec využívat podpory, poskytované zelené elektřině, vyráběné v Lucembursku.

(35) Novým RGD uvedeným výše v bodě 23, které má nabýt účinnosti dne 1. ledna 2009, se mění vyrovnávací mechanismus tak, že se již vymyká rámci důvodů, které vedly k zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Toto rozhodnutí tudíž zkoumá poskytování státních podpor a případnou slučitelnost vyrovnávacího mechanismu podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy až do 31. prosince 2008.

4. **PŘIPOMÍNKY LUCEMBURSKA K ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ**

4.1 **K popisu opatření**

(36) Lucembursko za prvé zdůrazňuje, že podle RGD ze dne 30. května 1994 je pouze společnost Cegedel povinna nakupovat zelenou elektřinu vyráběnou v Lucembursku. Později se v důsledku liberalizace objevili další konkurenční distributoři, jejichž počet v červnu 2003 dosáhl 13. Všem byla uložena povinnost odkupu zelené elektřiny. Ve skutečnosti však dodatečné náklady nesl hlavně jediný účastník, a to Cegedel. Lucembursko tudíž upozorňuje, že vyrovnávací fond ve skutečnosti podporuje rovnou hospodářskou soutěž mezi distributory, neboť mezi ně rozděluje dodatečné náklady spojené s povinností odkupu zelené elektřiny.

(37) Lucembursko za druhé uvádí, že opatření představuje značný přínos pro životní prostředí a přispívá k dosažení cílů ochrany životního prostředí, k jejichž plnění se Lucembursko zavázalo v souladu s politikou boje Společenství proti změně klimatu: cílem Lucemburska je snížení emisí CO_2 o 28 % oproti roku 1990. Lucemburské úřady tudíž vyzývají Komisi, aby posoudila možné účinky narušení hospodářské soutěže nebo dopadu na obchod uvnitř Společenství z hlediska přínosu opatření pro životní prostředí.

4.2 **K poskytování státní podpory**

(38) Lucembursko nepovažuje založení vyrovnávacího fondu za státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy.

(39) Lucembursko za prvé zdůrazňuje, že fond nezapojuje státní prostředky v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropských společenství (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 13. března 2001 ve věci *PreussenElektra* ([20]). Před založením fondu totiž dodatečné náklady spojené s povinností odkupu zelené elektřiny nesli pouze koneční odběratelé od soukromé společnosti Cegedel. Po založení fondu se dodatečné náklady dělí mezi všechny odběratele všech distributorů působících v Lucembursku, dále však již nezapojují státní prostředky. Na podporu své argumentace cituje Lucembursko bod 66 rozsudku ve věci *PreussenElektra*: *„Právní úprava členského státu, která jednak*

([15]) Úř. věst. C 37, 3.2.2001, s. 3.
([16]) Rozhodnutí Komise ze dne 17. října 2001 ve věci N 842/2000 (Úř. věst. C 5, 8.1.2002, s. 5).
([17]) Viz bod 51 1a).
([18]) Viz bod 51 1b) druhá odrážka.
([19]) Viz bod 46.
([20]) Věc C-379/98, Sbírka rozhodnutí 2001, s. I-2099.

ukládá soukromým podnikům zásobujícím elektřinou vykupovat v jejich oblasti zásobování elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie za minimální ceny, které jsou vyšší nežli skutečná hospodářská hodnota tohoto typu elektřiny, a jednak rozděluje finanční náklady vyplývající z této povinnosti mezi tyto podniky zásobující elektřinou a soukromé provozovatele elektrizačních soustav stojící v síti výše, nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy.“

(40) Lucembursko za druhé poznamenává, že vyrovnávací fond nevytváří výhody pro výrobce zelené elektřiny, neboť mezi fondem a výrobci neexistuje žádný smluvní vztah nebo finanční vazba. Výrobce totiž při odkupu zelené elektřiny vyplácejí přímo distributoři, a to podle sazeb, stanovených svého času v RGD ze dne 30. května 1994. Pokud jde o vyrovnávací fond, ten provádí vyrovnání pouze mezi distributory.

(41) Vyrovnávací fond kromě toho nevytváří výhody pro podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, oproti podnikům, které do fondu přispívají. Osvobozené podniky – chemický a hutní průmysl – totiž nemají v Lucembursku konkurenta, který by měl přispívat do fondu. Lucembursko se kromě toho domnívá, že osvobozené podniky nejsou zvýhodněny oproti konkurentům mimo Lucembursko.

(42) Lucembursko se nakonec domnívá, že negativní dopad vyrovnávacího fondu na hospodářskou soutěž a na obchod uvnitř Společenství je pouze teoretický. Zejména se neprokázalo, že by osvobození těžkého průmyslu v Lucembursku postihovalo obchody mezi členskými státy.

4.3 **K porušení článků 25 a 90 Smlouvy**

(43) Lucembursko se domnívá, že vyrovnávací mechanismus neporušuje články 25 a 90 Smlouvy. Podle Lucemburska totiž systém nepřistupuje rozdílně k elektřině vyráběné v Lucembursku a k elektřině dovážené. Kromě toho zelená elektřina vyráběná podle RGD ze dne 30. května 1994 se nevyváží. K výrobci sídlícímu v jiném členském státě, jehož někteří odběratelé však sídlí v Lucembursku, je tak přistupováno stejně jako k výrobci sídlícímu v Lucembursku a prodávajícímu na vnitrostátním trhu. Závěr je tentýž, jestliže odběratelé obou těchto výrobců sídlí v jiném členském státě.

4.4 **Ke slučitelnosti možné státní podpory se Smlouvou**

(44) I když lucemburské úřady popírají, že osvobození podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, od poplatků představuje státní podporu, zdůrazňují, že toto opatření lze pokládat za slučitelné s pokyny z roku 2001.

(45) Lucembursko za prvé připomíná, že osvobození se poskytuje na základě dobrovolně uzavřené dohody zahrnující cíle zlepšení energetické účinnosti podniků, které dohodu uzavřely. Mezi Lucemburskem a Národním svazem průmyslníků (FEDIL) byla dohoda dobrovolně uzavřena v březnu 1996 a obnovena v dubnu 2001.

(46) Lucembursko za druhé připouští, že v dohodě nicméně nejsou stanoveny sankce pro případ neplnění závazků, zavazuje se však, že takový režim začlení, aby dohodu uvedla do souladu s bodem 51 1a) pokynů z roku 2001.

5. **PŘIPOMÍNKY ÚČASTNÍKŮ**

(47) Připomínky k zahájení formálního vyšetřovacího řízení o vyrovnávacím mechanismu v Lucembursku vyjádřilo pouze Nizozemsko.

(48) Nizozemsko připomíná, že podporu vnitrostátním výrobcům zelené elektřiny lze schválit pod podmínkou, že nepřekročí nerentabilní dodatečné náklady na výrobu této elektřiny. Nizozemské úřady jsou nakloněny vyrovnání těchto nerentabilních nákladů v plné výši za účelem rozvoje výroby zelené elektřiny. Tato podpora je totiž nezbytná k tomu, aby členské státy mohly dosáhnout cílů v oblasti životního prostředí, k nimž se zavázaly ratifikací Kjótského protokolu ([21]).

(49) Nizozemsko kromě toho zdůrazňuje, že každému členskému státu musí být ponechán manévrovací prostor, aby mohly dosáhnout cílů v oblasti životního prostředí, k nimž se zavázaly ratifikací Kjótského protokolu. Proto navrhuje Komisi, aby se k opatřením, které každý členský stát na podporu zelené elektřiny přijal, přistupovalo případ od případu.

(50) Nizozemsko závěrem vyzývá Komisi, aby opatření chystaná v Lucembursku posoudila kladně vzhledem k současné potřebě progresivního rozvoje výroby zelené elektřiny.

([21]) Kjótský protokol k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu přijatý dne 11. prosince 1997.

6. KOMENTÁŘE LUCEMBURSKA K PŘIPOMÍNKÁM ÚČASTNÍKŮ

(51) Lucembursko připomínky Nizozemska nijak nekomentovalo.

7. HODNOCENÍ

7.1 Existence státní podpory

(52) V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení Komise přihlédla k tomu, že vyrovnávací mechanismus zřejmě představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy ([22]). Do dvou kategorií příjemců této státní podpory v podobě osvobození od příspěvku do vyrovnávacího fondu patřili výrobci zelené elektřiny, jakož i podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny.

(53) V předchozích rozhodnutích Komise rovněž usoudila, že režimy výkupních cen, financované podobně jako tento případ, představovaly státní podporu. To byl například případ rozhodnutí ve věci N 504/2000 ([23]) (Spojené království), rozhodnutí ve spojených věcech N 707/02 a N 708/02 ([24]) prodloužených opatřením N 543/05 ([25]) a dále opatřením N 478/07 ([26]) (Nizozemsko), rozhodnutí ve věcech NN 162/03 a N 317/06 ([27]) (Rakousko) a ve věci C 7/05 (Slovinsko) ([28]).

(54) Dále by se mělo prošetřit, zda vyrovnávací mechanismus představuje státní podporu v průběhu zkoumaného období, to jest do 31. prosince 2008.

7.1.1 *Zjišťování účasti státních prostředků*

(55) Aby mohlo být opatření považováno za státní podporu, musí být podle judikatury za prvé poskytnuto přímo nebo nepřímo ze státních prostředků, za druhé musí být přisuzovatelné státu ([29]).

(56) Pokud se jedná o existenci státních prostředků, Soudní dvůr připustil, že finanční prostředky na opatření nemusí nevyhnutelně představovat stálá aktiva státního sektoru, aby je bylo možné považovat za státní prostředky. Totiž skutečnost, že tyto prostředky zůstávají stále pod veřejnou kontrolou, a tudíž k dispozici odpovědných státních orgánů, postačuje k tomu, aby byly považovány za státní prostředky ([30]). Stejně tak se podle judikatury Soudního dvora ([31]) nejedná o státní prostředky, jestliže státní orgány v žádném stádiu nemají nebo nezískají kontrolu nad prostředky financujícími dotčenou ekonomickou výhodu. Je tedy důležité určit, zda stát přímo nebo nepřímo kontroluje dotyčné prostředky, navzdory skutečnosti, že tyto prostředky nepocházejí přímo ze státního rozpočtu. Ve věci *PreussenElektra* byly výkupní ceny financovány přímo soukromými dodavateli elektřiny, kteří museli odkupovat elektřinu od výrobců zelené elektřiny za cenu vyšší, než je tržní cena elektřiny. V tomto případě od ledna 2001 do prosince 2008 uložil stát spotřebitelům povinné příspěvky, které byly prostřednictvím distributorů přenášeny na výrobce zelené elektřiny. Kromě toho vyrovnávací fond, který založil lucemburský stát, řídí vyrovnání mezi distributory. Soudní dvůr v rozsudku ve věci *Stardust Marine* ([32]) uvedl, že prostředky, které v určitém okamžiku přecházejí pod kontrolu státu, jsou stále státními prostředky. Komise tudíž usoudila, že podpora je poskytována přímo nebo nepřímo ze státních prostředků.

(57) Pokud se jedná o přisuzovatelnost, ILR počítá a rozděluje podporu každému příjemci podle vzorce určeného právními předpisy. Stát tak prostřednictvím právních předpisů kontroluje nejen přidělené částky a příjemce, ale také poskytování podpory. Komise tudíž pokládá tuto podporu za přisuzovatelnou státu.

7.1.2 *Selektivita*

(58) Vyrovnávací mechanismus se vztahuje pouze na určité výrobce elektřiny, v tomto případě na výrobce zelené elektřiny v Lucembursku.

(59) Mechanismus právě tak stanoví osvobození od příspěvku nebo s účinností od 1. ledna 2006 snížený příspěvek pouze pro jednu kategorii spotřebitelů – pro velké spotřebitele elektřiny ([33]).

7.1.3 *Existence výhody*

(60) Povinný příspěvek z titulu vyrovnávacího mechanismu zjevně poskytuje výhodu výrobcům zelené elektřiny, neboť samotným cílem režimu je umožnit těmto výrobcům, aby prodávali elektřinu za cenu vyšší, než je tržní cena.

([22]) Viz body 14 až 19 rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.
([23]) Úř. věst. C 30, 2.2.2002, s. 15.
([24]) Úř. věst. C 148, 25.6.2003, s. 12.
([25]) Úř. věst. C 221, 14.9.2006, s. 8.
([26]) Úř. věst. C 39, 13.2.2008, s. 3.
([27]) Případy byly rozděleny na část A (obnovitelné energie) a část B (kombinovaná výroba tepla a elektřiny) (Úř. věst. C 221, 14.9.2006, s. 8).
([28]) Úř. věst. L 219, 24.8.2007, s. 9.
([29]) Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002 ve věci Francie v. Komise, C-482/99, Sbírka rozhodnutí 2002, s. I-4397, bod 24.
([30]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2000 ve věci Francie v. Ladbroke Racing a Komise, C-83/98, Sbírka rozhodnutí 2000, s. I-3271, bod 50, a rozhodnutí soudu ze dne 12. prosince 1996 ve věci Air France v. Komise, T-358/94, Sbírka rozhodnutí 1996, s. II-2109, bod 67.
([31]) Viz závěry generálního advokáta p. Jacobse ve věci C-482/99 Francie v. Komise, Sbírka rozhodnutí 2002, s. I-4397, body 38 až 42, a rozsudek ze dne 13. března 2001 ve věci C-379/98, výše uvedený v poznámce pod čarou 20, body 59 až 61.
([32]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002 ve věci Francie v. Komise, C-482/99, Sbírka rozhodnutí 2002, s. I-4397, bod 37.
([33]) Viz bod (22).

(61) Podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, zjevně využívají výhody z titulu osvobození od příspěvku – nebo snížení příspěvku od 1. ledna 2006 – do vyrovnávacího mechanismu.

7.1.4 *Narušení hospodářské soutěže a dopad na obchod uvnitř Společenství*

(62) Opatření postihuje ekonomické subjekty působící v odvětvích otevřených hospodářské soutěži, ať se jedná o výrobu elektřiny, nebo o odvětví, v nichž působí podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny (zejména chemický a hutní průmysl) a které obchodují s ostatními členskými státy.

(63) Podpora proto může narušovat hospodářskou soutěž a postihovat obchod uvnitř Společenství.

7.1.5 *Závěr k existenci státní podpory*

(64) Komise na základě těchto údajů usoudila, že zavedená verze vyrovnávacího mechanismu v období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008 představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy.

7.2 **Posouzení slučitelnosti podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy**

(65) Z důvodů vyložených v bodech 32, 33 a 34 rozhodla Komise v tomto případě o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, neboť pochybovala o slučitelnosti opatření se společným trhem, která zahrnuje rovněž její soulad s články 25 a 90 Smlouvy.

(66) Jelikož podpora, kterou představuje vyrovnávací mechanismus, sleduje cíl ochrany životního prostředí, je nutno posuzovat její slučitelnost z pohledu pokynů Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí. V období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008 nabyly účinnosti postupně dvojí pokyny, neboť pokyny z roku 2001 byly nahrazeny pokyny Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí ([34]) (dále jen „pokyny z roku 2008“). Protože dotyčná podpora byla zaevidována jako neoznámená podpora, je třeba v souladu s bodem 205 pokynů z roku 2008 zkoumat její slučitelnost z pohledu předpisů platných v době jejího poskytnutí.

([34]) Úř. věst. C 82, 1.4.2008, s. 1.

(67) Je tedy třeba zkoumat za prvé slučitelnost opatření z pohledu pokynů z roku 2001 a 2008, za druhé soulad opatření s články 25 a 90 Smlouvy.

7.3 **Slučitelnost podpory z pohledu pokynů z roku 2001 a 2008**

(68) Komise zkoumá slučitelnost podpory poskytované dvěma typům příjemců v průběhu období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008: jednak výrobcům zelené elektřiny, kteří nepřímo těží z přispívání do vyrovnávacího fondu, a jednak podnikům, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, jimž se dostalo osvobození a poté od 1. ledna 2006 i snížení příspěvku do vyrovnávacího fondu.

7.3.1 *Slučitelnost podpory ve prospěch výrobců zelené elektřiny v Lucembursku*

(69) Podpora, která je poskytována výrobcům zelené elektřiny z povinného příspěvku v rámci vyrovnávacího mechanismu, se týká určitých obnovitelných zdrojů energie (energie vodní, solární, větrná, z biomasy a z bioplynu) a kombinované výroby tepla a elektřiny, zahrnutých do pokynů z roku 2001 a 2008 ([35]).

(70) Lucemburské úřady předložily Komisi dvě zprávy, vypracované výzkumným ústavem […] * ([36]) analyzující stupně vyrovnání poskytované výrobcům zelené elektřiny v Lucembursku. První zpráva zahrnuje období do konce roku 2005 ([37]), druhá zpráva období let 2006 až 2008 ([38]).

(71) Výpočty byly provedeny pro všechny obnovitelné zdroje energie způsobilé pro podporu v rámci vyrovnávacího mechanismu ([39]) a týkají se rovněž kombinované výroby tepla a elektřiny. Kromě výkupních cen přihlížejí k dalším režimům pomoci, provozních podpor (zejména ekologický bonus ([40])) nebo investičních podpor. Výpočty porovnávají náklady na výrobu zelené elektřiny a tržní cenu této elektřiny. Ve zprávách se dospělo k závěru, že v průběhu uvedeného období nedocházelo u obnovitelných energetických zdrojů a kombinované výroby tepla a elektřiny k nadměrnému vyrovnání.

(72) Komise na základě těchto údajů usoudila, že podpora se omezuje na rozdíl mezi výrobními náklady zelené elektřiny a tržní cenou elektřiny.

([35]) Viz body 70(5) a 70(10) pokynů z roku 2008.
* Důvěrné informace.
([36]) […].
([37]) […].
([38]) […].
([39]) Dotyčnými zdroji energie jsou energie vodní, solární, větrná, z biomasy a z bioplynu.
([40]) Rozhodnutí Komise ze dne 17. října 2001 ve věci N 842/2000.

(73) Ohledně období od 1. ledna 2001 do 1. dubna 2008, v jehož průběhu platily pokyny z roku 2001, Komise tedy usoudila, že podpora poskytovaná výrobcům zelené elektřiny odpovídá pokynům z roku 2001, zejména jejich bodům 58 až 60 o provozních podporách, a že je proto slučitelná ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

(74) Ohledně období od 2. dubna 2008 do 31. prosince 2008, v jehož průběhu platily pokyny z roku 2008, Komise usoudila, že podpora poskytovaná výrobcům zelené elektřiny odpovídá pokynům z roku 2008, zejména jejich bodům 109 a 119 o provozních podporách obnovitelných energií a kombinované výroby tepla a elektřiny ([41]), a že tato podpora je proto slučitelná ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

7.3.2 *Slučitelnost podpory ve prospěch podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny*

(75) Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vyjádřila pochybnosti ohledně slučitelnosti osvobození od příspěvku poskytovaného až do 31. prosince 2005 podnikům, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny. Tyto podniky od 1. ledna 2006 přispívaly na vyrovnávací fond, avšak sníženou sazbou.

(76) Pokud jde o určení pravidel platných pro posuzování slučitelnosti podpory, je třeba poznamenat, že příspěvek pro rok 2008 byl vypočten na základě údajů z roku 2007 a že o poskytnutí podpory bylo rozhodnuto před 2. dubnem 2008, tedy před nabytím účinnosti pokynů z roku 2008. Slučitelnost podpory poskytnuté podnikům, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, za celé období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008 je proto nutno posuzovat z pohledu pokynů z roku 2001.

(77) Lucemburské úřady především upřesnily, že všechny podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny a které byly osvobozeny od příspěvku, se zavázaly ke zlepšení své energetické účinnosti formou dohod se státem, dobrovolně uzavřených v roce 1996 a v roce 2002 na období od roku 2000 do roku 2006. Lucembursko kromě toho na žádost Komise upravilo tyto dohody dne 13. dubna 2005.

(78) Hlavní změny, které nabyly účinnosti v souladu s RGD ze dne 9. prosince 2005, zahrnují číselně vyjádřený cíl zlepšení energetické účinnosti podniků, které dohody podepsaly: zlepšení za rok 2005 musí činit 15 % oproti energetické účinnosti v roce 1990. Kromě toho jsou do dohody začleněny sankce za případné nedodržení smluvních závazků:

— podniky, které své závazky nesplnily, musí odkoupit určité množství zelené elektřiny na trhu nebo ho vyrobit pro svou vlastní spotřebu ([42]),

— podniky, které nesplnily závazek nechat ověřit zlepšení své energetické účinnosti auditem na začátku a na konci období, musí odkoupit nebo samy vyrobit množství zelené elektřiny představující 1 % jejich spotřeby.

(79) Kromě toho bylo dne 1. ledna 2001 zavedeno osvobození od příspěvku současně se samotným příspěvkem na vyrovnávací fond.

(80) Komise usoudila na základě údajů uvedených v bodech 77, 78 a 79, že osvobození podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, od příspěvku na vyrovnávací fond a poté snížení příspěvku ode dne 1. ledna 2006 výměnou za dobrovolné uzavření dohod, je v souladu s bodem 51 podbodem 1a) pokynů z roku 2001. Proto je opatření slučitelné ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) od prosince 2005.

(81) Ohledně období od ledna 2001 do prosince 2005 Komise zdůrazňuje, že osvobození od příspěvku bylo rovněž poskytnuto výměnou za závazek zlepšení energetické účinnosti podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny. Tyto smlouvy, uzavřené nejprve v roce 1996, byly obnoveny v roce 2002 na období mezi rokem 2000 a rokem 2006. Kromě toho se sankce zavedené v roce 2005 uplatňují, pokud podniky nezlepšily svou energetickou účinnost v roce 2005 o 15 % ve srovnání s rokem 1990. Komise se tudíž domnívá, že se sankce a cíl vyčíslený v oblasti životního prostředí vztahují na chování podniků, které byly osvobozeny od platby příspěvku v období od roku 2001 do roku 2005. V důsledku toho Komise usoudila, že osvobození podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, od příspěvku v období od ledna 2001 do prosince 2005 je v souladu s bodem 51 podbodem 1a) pokynů z roku 2001, a je tudíž slučitelné ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

([41]) Lucemburské úřady rovněž upřesnily, že režimy kombinované výroby tepla a elektřiny by měly potvrdit platnost kritérií vysoké účinnosti, uvedených v bodě 70(11) pokynů z roku 2008.

([42]) Toto množství má odrážet rozmanitost zelených energií podporovaných vyrovnávacím fondem a bude určováno na základě následujících tří činitelů podle pozměňovacího návrhu ze dne 13. dubna 2005: „1. spotřeba elektřiny podniku v období, kdy využíval osvobození; 2. míra krytí vnitrostátní spotřeby elektřiny výrobou elektřiny podporované vyrovnávacím fondem; 3. procento odchylky mezi mírou zlepšení energetické účinnosti podniku a obecnou mírou [zlepšení energetické účinnosti].“ Procento odchylky nesmí překročit 100 %. Cíl zlepšení energetické účinnosti o 15 % je přizpůsoben poměrnému dílu v případě podniků, které zahájily činnost po roce 1990.

7.4 **Soulad podpory s články 25 a 90 Smlouvy**

(82) Dodatečné náklady spojené s povinností odkupu zelené elektřiny nesli v období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008 nakonec spotřebitelé na základě své spotřeby. Podle judikatury Soudního dvora, nedávno potvrzené rozsudkem ve věci *Essent* ([43]), představuje takový povinný příspěvek uložený konečným spotřebitelům parafiskální daň a soulad jejího režimu financování se Smlouvou musí prověřit Komise ([44]). Komise rovněž zaujala obdobný přístup v rozhodnutích uvedených v bodě 53.

(83) Pokud jde o riziko diskriminace dovážené zelené elektřiny vůči zelené elektřině vyráběné v Lucembursku, která jediná čerpá příjmy z příspěvků, lucemburské úřady se zavázaly ministerským dopisem, že vypracují postup vracení příspěvků na fond pro zelenou elektřinu dováženou do 31. prosince 2008. Aby toho spotřebitelé mohli využít, budou muset doložit, že odkoupili dovezenou zelenou elektřinu.

(84) […]

(85) […] ([45])

(86) […]

(87) Kromě toho se systém zavedený v Lucembursku na základě těchto údajů velice podobá postupům úhrad zavedeným v Rakousku, které Komise prohlásila za slučitelné ([46]).

8. **ZÁVĚR**

(88) Komise shledala, že Lucembursko nezákonně založilo vyrovnávací fond v rámci organizace trhu s elektřinou, čímž porušilo čl. 88 odst. 3 Smlouvy.

(89) Vzhledem ke všem předchozím údajům však Komise došla k závěru, že podpora poskytnutá výrobcům zelené elektřiny v Lucembursku v období od ledna 2001 do prosince 2008, jakož i osvobození od příspěvku a poté snížení příspěvku od 1. ledna 2006 pro podniky, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, představují slučitelné podpory ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy, jak je upřesněno v pokynech z roku 2001 a 2008,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Založení a správa vyrovnávacího fondu Lucemburskem v období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2008 v rámci organizace trhu s elektřinou představují státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy ve prospěch výrobců zelené elektřiny v Lucembursku na jedné straně a podniků, které jsou velkými spotřebiteli elektřiny, na straně druhé.

Tato podpora je slučitelná se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

Článek 2

Toto rozhodnutí je platné s výhradou změny vyrovnávacího mechanismu, kterou se Lucembursko zavázalo začlenit do svých zákonů.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Lucemburskému velkovévodství.

V Bruselu dne 28. ledna 2009.

Za Komisi
Neelie KROES
členka Komise

([43]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2008 ve věci Essent, C-206/06, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.
([44]) Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2003 ve věci Belgie v. Eugene van Calster, Felix Cleeren a Openbaar Slachthuis NV, C-261/01 a C-262/01, Sbírka rozhodnutí 2003, s. I-12249.
([45]) […]
([46]) Rozhodnutí Komise ze dne 4. července 2006 ve věcech NN 162/03 a N 317/06 (viz poznámka pod čarou 27).